

Jeremia 38:20-21

De prediking van Jeremia 38:20-21

1 de brenger is Jeremia

2 de boodschap voor Zedekia

3 de bevestiging door God

Gemeente,

Jeremia heeft gepreekt. Zo'n 40 jaar. Eerst onder koning Josia. Bekeert u tot de tempel, de dienst van de HEERE moet centraal staan. Anders komt de ballingschap. Daarna onder koning Jojakim. Bekeert u in de tempel. Want wie in de tempel is, dient heel zijn leven op God te richten. Anders komt de ballingschap. Daarna onder koning Zedekia. De ballingschap komt, onafwendbaar. Maar door de ballingschap heen zal er genade zijn. Zal de HEERE louteren en genadig zijn. Ondertussen is Jeruzalem al belegerd door de legers van Babel. Geef je over aan Babel. Terwijl de valse profeten zeiden: welnee, Jeruzalem kan niet vallen. Het is Gods stad, het is Zijn tempel, wij zijn Zijn volk. Daar kan niks mee gebeuren. Dat komt altijd goed. Maar het is niet een militaire of politieke uitspraak van Jeremia. Op grond van militair inzicht of politieke strategie. Maar dat is een geestelijke uitspraak van Jeremia. Omdat de ballingschap in Babel Gods oordeel is, Gods tuchtiging, Gods roede, Gods kastijding. Daarom onontkoombaar. Verdient ook.

En dat heeft Jeremia geweten dat hij dat gepreekt en geprofeteerd heeft. In hoofdstuk 37:12-14 wordt hij vals beschuldigd. Als hij voor een bezoek aan zijn familie even de stad uitgaat, wordt hij beschuldigd dat hij overloopt naar Babel en ze sluiten hem op in het gevangenhuis. Om hem uit te hongeren. Na een tijd mag hij van Zedekia daaruit en in een voorhof van bewaring blijven. Wel gevangen, maar minder streng. Totdat de vorsten komen en beklag doen bij Zedekia en ze hem mogen meevoeren om hem te laten zinken in een waterput. Om te verdrinken. Maar er staat geen water in de put, maar modder waarin Jeremia langzaam wegzakt. Maar Ebed Melech krijgt medelijden en net voor Jeremia stikt haalt hij hem er uit en zet hem weer in het voorhof van bewaring. En dan laat Zedekia hem halen. Want de situatie is echt penibel aan het worden. Babels beleg wordt intensiever. Het eten raakt op in Jeruzalem. Zedekia wil nog eens vragen aan Jeremia wat er te wachten staat. Is er nou echt geen lichtpuntje van God te melden? Jeremia, we zijn ten einde raad, de stad staat op doorbreken, de mensen zijn in paniek, kun je nou geen hoop geven? Wat heb je van de HEERE te melden? Het kan toch niet waar zijn dat God Zijn stad en huis en volk prijsgeeft aan Babel?

1 de brenger

Wat denkt je, wat zal Jeremia zeggen? Wat zal het Woord des HEEREN zijn? Nou.....hij zegt: Zedekia wil je me beloven, zweren, dat je

me niks doet? Dat je me niet laat doden? Beloof je dat ik het er levend vanaf zal brengen? En na afloop van het onderhoud zegt Zedekia tegen Jeremia: Jeremia als ze aan je vragen: waarom ben je bij de koning geweest? Dan moet je zeggen: ik heb de koning gesmeekt dat ik niet terughoeft naar dat gevangenhuis. Want als ze erachter komen dat ik je heb geroepen om naar God te vragen hebben we allebei een probleem. Dat pikken die vorsten niet. Dus verzwijg dat maar en zeg dat het van jou is uitgegaan en dat je heb gesmeekt om in de voorhof van bewaring te mogen blijven. Want anders doen ze ons allebei wat. En Jeremia doet dat, gaat daar op in. Spreekt een halve waarheid die schuurt met de werkelijkheid.

Nou, dat valt ons niet mee van Jeremia. We hebben een beetje een beeld gekregen van die man dat hij onverschrokken was en voor wat en wie dan ook zonder op gevolgen te letten en zonder om zichzelf te denken Gods Woord sprak. Maar dat ligt hier toch wel wat anders. Hij wil eerst weten dat hij geen schade zal lijden en wil daar zelfs voor liegen als ze ernaar vragen. Ik begrijp dat wel. Hij is zojuist bijna de honger dood gestorven in dat gevangenhuis, en zowat gestikt in de modderlaag van die put, dat maakt angstig en bang. Dat breekt je standvastigheid en moed. Ik begrijp dat wel.....

Ik begrijp dat wel, want om hoeveel minder durf ik niet eerlijk en voluit God en Zijn waarheid te belijden? Verzwijg ik hoe dingen echt gegaan zijn? Als ik op huisbezoek ben, als ik op schoolplein sta of in de kantine, of in de trein zit en ze vragen me hoe ik over dingen denk. En of God nou echt moeite heeft met een avondje stappen of een keer niet naar de kerk gaan. En ik zie het gebeuren: als ik 'ja' zeg, dan vallen ze over me heen, dan hebben ze 100 verwijten, dan willen ze me niet meer zien, dan ben ik afgevallen..... en dat heb ik er niet voor over. Mijn woorden blijven steken in mijn keel. Als ik als dominee denk wat de gemeente van me vinden zal, als ouderling hoe de mensen op huisbezoek reageren zullen, als man hoe mijn collega's uit zullen pakken, als jongere hoe mijn klasgenoten zullen lachen..... en ik zwijg. Wie is daar te goed voor?

Zelfs Jeremia niet. Al heb je 39 jaar trouw en vrijmoedig mogen profeteren, dan kun je in het 40^e jaar zomaar stilvallen en aan je eigen hachje denken. En zwijgen en verzwijgen omdat ik vrees dat ze het niet in dank af zullen nemen. O, je leert bidden: Open Gij mijn lippen door Uw kracht. Als morgen op school.... in de kantine.... Als U mijn lippen niet

opent en mijn hart moed geeft, dan verbrui ik het telkens en telkens weer.

Meer dan Jeremia is Jezus. De hoogste Profeet en Leraar. Die als Hij sprak en werd ondervraagd niet eerst vroeg: zweer Mij dat je Mij niet zult doden. Nee, Hij wist het toen ze het Hem vroegen: zijt gij de Zone Gods? Hij zou erom gedood worden, maar Hij zei het vrijmoedig: Ik ben het. En Gij zult de Zoon des Mensen zien zitten ter rechterhand Gods. Toen besloten ze tot Zijn dood. Maar Hij had er niet om gezwegen. Hij heeft er Zijn leven voor over. Hij wil er Zichzelf voor geven om de waarheid ons bekend te maken. De waarheid van het Evangelie is Hem meer waard dan Zijn Eigen leven. Zo graag wilde Hij die waarheid bekendmaken. En nog laten maken. Dat er de bediening van de verzoening is, dat het genade aanbod er is, vanmorgen voor u, jou, mij, het heeft Hem Zijn leven mogen kosten. Of Hij het ook u geven wil, of er Hem veel aan gelegen is dat u zalig kunt worden. Hij heeft geen lust in onze dood, maar in onze bekering ten leven.

O Zoon, maak mij Uw beeld gelijk. Dat ik mensen zo graag de waarheid vertel over U en hun toekomst, dat het mij wat kosten mag, ja alles kosten mag. O Zoon, maak Uw vervolgde Kerk Uw beeld gelijk dat zij de waarheid zal belijden al kost het hen hun leven.

2 de boodschap voor Zedekia

Daar staan ze: Jeremia en Zedekia. Zedekia is koning geworden toen aan het eind van Jojakims regering Babel Jeruzalem was binnengevallen. En een aantal inwoners had gedeporteerd, een deel van de tempel attributen had weggevoerd naar Babel. En daar had Babel het toen bij gelaten. De schrik zat erin. En Zedekia laat al direct aan het begin van zijn regering Jeremia komen, hoofdstuk 21, met de vraag: Jeremia, bid voor mij. Dan lijkt er wat opluchting te komen. Egypte rukt op en bedreigt Babel. En Babel moet haastig terug. Jeruzalems belegering opbreken om tegen Egypte te vechten, farao Hofra. En dan maakt Zedekia zich los van Babel en roept weer de zelfstandige staat Juda uit. Maar Babel komt weer terug naar Jeruzalem. En in hoofdstuk 37:1 vraagt Zedekia weer: Jeremia, bid voor mij. In vers 17 vraagt hij Jeremia: is er een woord van de HEERE? In hoofdstuk 38:5 geeft hij toe aan de vorsten die Jeremia in die gevangenis willen laten verhongeren. In vers 10 geeft hij toe aan Ebed Melech om er Jeremia weer uit te halen. In vers 14 laat hij Jeremia weer komen om te vragen. En in vers 19 zegt hij: Jeremia, maar als ik nu naar jou ga luisteren, dan zullen ze me wel uitlachen en de spot met mij drijven dat ik nu ineens wel naar jou luister.

Zedekia is een man die zich door de omstandigheden laat bepalen: als het meezit dan durft hij weer, als het knelt dan moet Jeremia maar weer voor hem bidden of de HEERE raadplegen. Als het goed gaat God niet nodig heeft en als het slecht gaat toch hulp zoekt. Herkenbaar, of niet?

En het is een man die zich door andere mensen laat bepalen. Die moet ik te vriend zien te houden. Hetzij ze Jeremia willen doden of juist redden, hij wil geen trammelant met mensen. En o wat zullen die zeggen of denken als ik me nu bekeer en luister naar de profeet.... Daarom toch maar niet. Herkenbaar, of niet?

En als Jeremia er zeker van is dat het hem zijn leven niet zal kosten zegt hij het Woord des HEEREN. Zedekia, nog is er uitkomst. Je hebt 10 jaar lang niet willen luisteren, Babel ligt voor de stad, de stad staat op vallen, maar nog is er uitkomst, een uitweg. Geef je over aan Babel en je wordt gered. Nóg kan het. Voor Zedekia, voor ons. Al heb je geen 10, maar al 40, al 80 jaar niet willen luisteren. Al is het 5 voor 12, of 2 voor 12. Het kan nog. Er is een uitweg, uitkomst. Omdat er voor Hem geen uitweg was, de Heere Jezus. Hij moest de toorn van God tegemoet. Hij moest de vloek der wet gaan dragen. Geen uitweg voor Hem. Die was er niet. En, wonderlijk, die wilde Hij ook niet. Hij wilde de weg gaan die de vloek en de toorn van God tegemoet ging. Als liep Hij een brandende oven tegemoet, maar Hij liep verder, geen uitweg, niet eromheen, maar er naartoe en erin wegzinkend. Mijn God, Mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten? Daarom is er een uitweg. Ook nu nog! De uitweg van bekering. Zedekia, geef je over aan Babel. Nogmaals, dat is geen militaire of politieke uitspraak, maar een geestelijke. Babel is Gods roede, Gods kastijding. Al zijn wij dan Gods verbondsvolk, al hebben we de tempel in ons midden: we hebben niet anders verdiend. Hij straft ons, maar naar onze zonden niet, het is geen strafgericht, maar kastijding. Om tot inkeer te brengen. Om te laten merken dat Zijn ongenoegen op ons leven rust. Opdat wij schuld gaan zien en belijden. Opdat wij erkennen: we hebben ook niet anders en niet beter verdiend. Is er nog een middel om de welverdiende straf te ontkomen en weer tot genade te komen? De uitweg van bekering, de nooduitgang. Als de kerk in brand zou staan is er nog een nooduitgang. Als je leven in brand komt te staan onder Gods gericht: er is nog een nooduitgang: bekering tot Christus: red mij! Zo zal het u welgaan en gij zult leven, leven in Gods gunst, eeuwig leven.

En zo niet, Zedekia, als je je niet overgeeft aan Babel, dan is er geen heil. Dan sterf je, dan wordt de stad verwoest, dan zul jij gedood

worden. Dan is er voor jou geen redden meer aan. Dan moet je niet denken dat er nog wel een achterdeur is om te ontkomen. Als je de HEERE ongehoorzaam bent: je blijft verzetten tegen Babel. Omdat je denkt: Jeruzalem zal niet vallen, dat kan niet, omdat je niet wilt aanvaarden: we hebben niet anders en niet beter verdiend.

Als Zedekia, u, jij, ik de stem van God ongehoorzaam ben en blijf, weiger me over te geven. Verzet tegen Gods middelen van tucht en kastijding. Verzet tegen Zijn wet. Blijven goedpraten wat de wet verbiedt. Blijven proberen je zonden te vergoelijken. Dat is levensgevaarlijk: je zonden vergoelijken. Ze zo vergoelijken dat je ze mag blijven doen, dat ze niet Gods toorn opwekken. Ja, je bent nu eenmaal zo, ja iedereen doet het, ja ik wil niet als enige, ja je bent nog jong dus, ja, in deze tijd kun je haast niet anders, zonden goedpraten, Gods wet niet accepteren. Het vonnis van Gods wet niet accepteren, maar daarvan afdoen.

Verzet tegen Gods tuchtiging. Kastijding. Kijk, je mag en moet middelen gebruiken om ziekte, narigheid, lijden te voorkomen. Daartoe geeft God ook die middelen. Maar als dat niet gezegend wordt en geen resultaat heeft, maar er komt leed en rampspoed op je weg, dan hebben we te erkennen: HEERE, het is verdiend, ik heb niet beter verdiend. Dan mogen we erkennen, HEERE, U doet het tot ons nut, tot loutering, tot inkeer. Maar als je je daartegen verzet. En doorgaat in opstand en verzet. Want ik ben toch kerkganger, ik ben toch meelevend, ik dien God toch. En niet erkent dat je nog niet naar je zonden wordt gestraft.....dan ben je ongehoorzaam.

Ongehoorzaam aan Gods wet en aan Gods hand van tuchtiging: dan zult u sterven in uw zonden, in Gods gericht en oordeel. Dan helpt er geen kerkgang en godsdienstige drukte aan, dan zal God Zijn toorn laten komen.

Gemeente, wees toch gehoorzaam aan de stem des HEEREN! Buig voor Zijn wet. HEERE, leer mij in het licht van Uw wet mijn zonden zien. Echt zien, en als zonden zien. Bedenkend mijn zonden en vervloeking opdat ik mijzelf mishage en me voor God verootmoedige. HEERE, leer mij buigen voor Uw hand, onder Uw hand. in vertrouwen dat U niet uit lust tot plagen het doet, maar uit goedertierenheid, opdat ik Uw heiligheid deelachtig wordt. Leer mij belijden: u straft, kastijdt me, maar naar mijn zonden niet. Wees toch gehoorzaam aan de stem des HEEREN!

Want indien gij weigert, zo zult gij door de hand van Babels

koning gegrepen worden. Dan moet u zich niet inbeelden: och, God is goed en liefde, en wij zijn Zijn verbondsvolk en de tempel is onder ons, want daarmee bedriegt u uzelf. Dan valt Jeruzalem in Babels handen, de tempel wordt verwoest en jij zult sterven.

3 de bevestiging door God

Dat is Jeremia's prediking. En op die prediking zegt God "Amen". Want op de 9^e van de 4^e maand in Zedekia's 11^e regeringsjaar valt de stad in handen van Babel. (Jeremia 39:1-8) Een deel gaat mee in ballingschap, toch nog. Een deel blijft in Juda, een deel vlucht naar Egypte, een deel valt in de strijd en sterft. En Zedekia? Zedekia vlucht de stad uit. Rent voor zijn leven. Maar wordt gezien en achtervolgd en ingehaald en gegrepen en meegesleurd. Gods oordeel voltrekt zich. Het gaat zoals Jeremia heeft gezegd. Indien gij weigert, zo zult gij sterven onder Gods toorn. Al vlucht je nog voor je leven.

Het doet denken aan Openbaringen 6:15-17 waar Gods gericht komt, waar Jezus komt om te oordelen de levenden en de doden. En dan zullen zij vluchten om zich te verbergen in de spelonken en de steenrotsen voor de toorn van het Lam. Maar vergeefs. Dan is er geen uitweg meer. Vreselijk. Uit de hel is geen uitweg meer. Daar late men alle hoop varen. Geen uitweg, geen uitkomst meer.

En de ware prediking zegt dat ook! Wee de voorganger die dat verzwijgt. Wee de predikant die dat verdoezelt. We moeten zo preken dat Gods gericht het 'Amen' op de preek is. Wee als je dat niet doet door mensen geen onvoorwaardelijke toegang tot Jezus te prediken, geen gewillige God tot hun zaligheid. Wee je gebeente, als je dat als voorganger niet doet en God straks zegt: je hebt mensen bevreesd, beangst gehouden die gerust en verheugd mochten zijn. Wee je gebeente als je dat als voorganger niet doet en God straks zegt: je hebt mensen laten denken dat het wel goed zat en hoop laten houden dat het mee zou vallen, terwijl ze naar het verderf liepen en de toorn tegemoet leefden.

Dat moet gepreekt worden: indien gij weigert te gehoorzamen zult gij onder Gods toorn eeuwig sterven. Dan komt Zijn gericht. Maar nog wacht Hij. Nog laat Hij het prediken. Net als vorige week, en de week daarvoor. Zo lankmoedig is Hij, Hij wacht nog. Zoals Hij het vele profeten had laten verkondigen, en Jeremia 39 jaar laten verkondigen. En weet u wat dan het vreselijke is? Wat God doet in Zijn lankmoedigheid: Hij laat Zich nog tergen Hij geeft nog tijd, dat gebruiken wij met de gedachte: och,

het zal zo'n vaart niet lopen. We maken misbruik van Zijn lankmoedigheid. God zegt: Ik laat je nog doorgaan met Mij om Mijn hart trappen, in Mijn gezicht laten slaan, Mij laten tergen, want Ik geef je nog tijd tot inkeer, en wij denken, och het zal heus zo'n vaart niet lopen. Maar als je weigert je te bekeren, weigert voor de wet te buigen, weigert Gods kastijding te aanvaarden, dan moet je je geen hoop inpraten of aanpraten, dan ga je je eeuwige verderf tegemoet. Het water van Zijn toorn hoopt op achter de dijk van Zijn lankmoedigheid. Het blijft nog droog erachter, maar zie je niet hoe dat water ophoopt en ophoopt. Steeds sterker wordt, en als de dijk breekt, is de kracht dubbel sterk en vreselijk. Je bent als kinderen die achter zo'n dam aan het spelen zijn en niets vermoeden of willen vermoeden. Terwijl het water ophoopt en de dijk op breken staat. Indien gij weigert..... en Gods oordeel zal het heilige, eeuwige "Amen" op die prediking zijn. Eeuwig te laat.

Denk aan zondag 31 van de Heid Catechismus. De sleutels van het hemelrijk. Wie de stem van de HEERE ongehoorzaam is, wie is dat....? Gods gunst is op u, vrees niet, God zal eeuwig binnenlaten. Wie weigert Hem te gehoorzamen, weigert zich over te geven? Gods toorn is op u, u zult eeuwig buiten zijn, hoop niet dat het meevalt, hoop niet. Tenzij u zich bekeert.

Zo valt Jeruzalem. Omdat Zedekia niet buigt voor de HEERE. Dat is schrijnend. Want Zedekia is koning uit Davids huis. Gezalfde koning. Zoon van David. Geroepen het volk tot heil te zijn. Geroepen voorbeeld van de grote Zoon van David te zijn. En juist deze man stort het volk in het verderf, lever het uit aan Babel, laat de tempel verwoesten. De vromen zullen hebben kunnen denken: nu is het over en uit. Niets van terechtgekomen. En wat rest? Een volk in Babel, een stad en tempel in puin.

Maar God! God houdt Zijn belofte. De draad is wel gerafeld, maar niet gebroken, de tronk is wel afgehouden, maar niet uitgetrokken. De lijn loopt door. Davids huis is er nog. Gods belofte is er nog. Juda zal uit Babel weer komen. Davids huis zal weer een koning geven en zijn nageslacht zal blijven. Tot aan Jozef en Maria toe. En dan komt de Zoon van David. De Waarachtige. De Gezalfde. Gods belofte wordt vervuld. Gods rijk wordt gevestigd en gefundeerd door Hem. Al vecht satan wat hij kan, al lijkt hij de slag gewonnen te hebben, al sluit Zedekia zichzelf buiten, Gods Koning, Gods rijk komt! En wie delen daarin? Deze zijn het die uit de grote verdrukking komen. Gelouterd, geheiligd, bekeerd. Uit de woestijn. En ze hebben hun klederen wit gewassen in het bloed van het Lam. In dien gij gehoorzaam zult, zult u daarbij horen, indien gij weigert, gij zult met vuur verbrand worden.

Amen